

DE LA LUME ADUNATE ŞI NAPOI DATE!

EDIȚIE SUBSIDIARĂ A MINIREVISTEI MENORA
PUBLICAȚIE A COMUNITĂȚII EVREILOR FOCȘANI

Prin amabilitatea d-lui Ing. Norbert Zilberman am primit la redacție următorul articol de excepție pe care spre mândria noastră îl supunem atenției dumneavoastră în cele ce urmează, el se intitulează « Primul general israelian "David Marcus" »

David Daniel Marcus s-a născut la data de 22 februarie 1902 în familia lui Mordechai Marcus și a soției sale, Leah (născută Godstein), doi evrei din orașul Iași (România). Părinții săi emigraseră la sfârșitul sec. XIX-lea în America din cauza manifestărilor de antisemitism din România. David a fost cel de-al cincilea copil. Născut pe Hester Street din cartierul Lower East Side al insulei Manhattan, Marcus s-a remarcat ca un tânăr inteligent și athletic, obișnuit cu viața dură „de cartier”. El a frecventat Liceul de băieți din Brooklyn și apoi a fost admis la Academia Militară a SUA de la West Point în anul 1920, absolvind în promoția 1924 cu gradul de sublocotenent. După satisfacerea stagiului militar, el a absolvit studii juridice și a devenit avocat federal și apoi, în anii '30, procuror al Statelor Unite în orașul New York. El s-a aflat sub comanda procurorului șef Thomas Dewey, care s-a făcut celebru pentru urmărirea gangsterilor în anii '30, contribuind la punerea sub acuzare a capilor organizației, mai ales a faimosului Lucky Luciano. În anul 1940, primarul orașului New York, Fiorello Henry LaGuardia, l-a numit pe David Marcus ca director al închisorilor din metropola americană. Convins de iminența unui război în Europa, Marcus a fost încorporat din nou în armată și după atacul aeronaval japonez asupra bazei americane de la Pearl Harbour (1941), a fost numit ca ofițer executiv al guvernatorului militar din Hawai (1942). În anul 1943 a fost înaintat la gradul de colonel, fiind numit comandant al noii școli de pregătire a pușcașilor marini americani unde a aprofundat subiectul noilor tactici de luptă din junglă. Trimis în anul 1944 ca ofițer de stat major în Marea Britanie în vederea pregătirii debarcării în Normandia, el s-a oferit ca voluntar pentru a fi parașutat în Normandia cu Divizia 101 Aeropurtată în avangarda celorlalte trupe. Selectat datorită experienței sale juridice de procuror federal, Marcus a contribuit la negocierea termenilor de armistițiu dintre Armatele Aliate și Italia și Germania, devenind membru al guvernului de ocupație din Berlin după 1945. În această calitate, Marcus a fost însărcinat cu planificarea distribuirii mărfurilor alimentare și a mărfurilor de primă necesitate în teritoriile eliberate de către aliați, luând primele măsuri de organizare a alimentației pentru foștii prizonieri din lagărele de concentrare.

→ Continuarea în numărul viitor!

Iată o incursiune asupra cuvântului „golem” și nu numai, istoric, trecut și prezent :

Etimologia vorbește despre *golem* ca fiind cuvântul folosit în Biblie pentru a se referi la o substanță embrionară sau incompletă, Psalmul 139:16, folosește cuvântul, care apoi în idiș trece ca „goylem”. Mishnah folosește un termen lung pentru o persoană necultivată („șapte caracteristici sunt într-o persoană necultivată și șapte într-un învățat”, Pirkei Avot 5:6 în textul ebraic, variază în traduceri în engleză). În mod similar, *golems* este folosit adesea astăzi în metaforă fie ca *lunks* (fără minte) sau ca entitate (om) în condiții controlate, dar ostile pentru el în altele. În paralel, poate fi o insultă idiș, în argou pentru cineva care este neîndemânatic sau prea lent. Primele povestiri timpurii, datează despre *golems* la iudaism în Talmud, unde Adam este descris (Tratat Sanhedrin 38b), cum a fost creat inițial ca un *golem*, din „praf și într-o bucată fără formă”. Aidoma lui Adam, toate *golemurile* sunt create din lut, ei au fost rodul creației a celor care au fost sfinți, curați și aproape de Dumnezeu. Cel sfânt este acela care s-a străduit să se apropie de Dumnezeu, cel ce vrea să câștige înțelepciunea și puterea sfântă a lui Dumnezeu. Una din puteri a fost crearea de viață. Nu contează cât de sfântă este o persoană ce a

devenit, cu toate acestea, o ființă creată de această persoană ar fi, dar o umbră de cea creată de Dumnezeu. Noțiunea dezvoltată, la început cu privire la handicapul principal al golemului ar fi fost incapacitatea sa de a vorbi. În Sanhedrin 65b, este descrisă Rava crearea unui om (Gavra). Rav Zeira vorbește cu el, dar el nu răspunde, atunci Rav Zeira a spus : „Ai fost creat de vrăjitori, te vei transforma tot în praf”.

(Va continua !)

D-nul Ing. Norbert Zilberman ne-a trimis următorul articol „Academia Română și evreii” apărut în revista „Cultura” luna mai 1937, redactor șef fiind H. Carp, secretar W. Filderman, iar autorul articolului A. Axelrad (originar din Bârlad) un scriitor prolific :

O recentă comunicare făcută de un membru al Academiei Române și un articol mai vechi al unui alt nemuritor ne-a sugerat această împerechere de cuvinte: Academia Română și evreii. Aceste două gesturi academice ne-au făcut să ne amintim că și soarele are pete, însuși Farul de lumină care este primul nostru institut de cultură a cunoscut momente de întunecime trecătoare. Cu adâncă sfâșiere și tristă dezamăgire am citit spovedirile unui eminent academician care dezvăluie cu reținută durere momentele de eclipsă ce au știrbit, o clipă, strălucirea Academiei Române. În revista „Înălțarea” (feb.1936) d. profesor Ovid Denușanu, membru al Academiei, semnează un articol din care reproducem :

„În 1905, când la Academie era vorba ca redactarea dicționarului, după ce nu o mai putuse continua Philippide, să-mi fie încredințată în colaborare cu alți filologi, hotărârea avea să se ia într-o ședință a comisiei prezidate de Dimitrie Sturza și din care mai făceau parte : Maiorescu, Bogdan, Kalinderu, Bianu, Tocilescu. Părerea mea era ca dicționarul să-l redactez în colaborare cu D-nii I.A.Candrea și Sextil Pușcariu. Susțineam aceasta ca o afirmare a solidarității celor care ne îndreptasem spre filologie fără să ne însușim neînțelegeri, dihonii, prejudecăți, cum prea multe se văzuse la filologii dinainte. În comisia Academiei când am pronunțat numele celui de-al treilea colaborator, D.Candrea, l-am văzut pe Mitiță Sturza admonestându-mă cu gestu-l cunoscut: „cum se poate să admiți d-ta colaborarea unui strein la o operă națională? Și vrând să arate că nu era de tot strein de romanistică s-a înflăcărat și mai mult ca să-mi spuie : „când eram la Universitatea din Bonn, l-am ascultat pe maestrul d-tale, Diez, și era un mare patriot, cum sunt toți Germanii; de ce nu ești și d-ta așa?”. Am ripostat că înțeleg patriotismul fără șovinism, că în știință, cum era vorba de ea atunci, nu fac deosebiri după cum cineva e dintr-un neam ori altul: dacă e vrednic, oricui îi recunosc meritele. Cum Sturza dicta la Academie, părerea lui a biruit; chiar Maiorescu, pe care-l socotiam mai emancipat de convențiuni și, doară, despre el s-a spus de atâtea ori că era cosmopolit, a fost de partea lui Sturza; Bogdan mi-a dat, pe ton potolit, dreptate, mai ales după convorbirea pe care am avut-o în urmă, dar majoritatea a decis cum eram aproape sigur. Urmarea, după cum declarasem, că ori colaborăm toți trei, ori nu iau parte la redactarea dicționarului, am refuzat propunerea. A doua zi, cu toate că la început era de acord cu mine, D.Sextil Pușcariu a venit să-mi spuie că acceptă decizia Academiei, pentru că ... s-a văzut pe urmă”.

Fără a mai comenta, să trecem la un alt caz : „În legătură cu Academia, încă o pildă de inconsecvență : la propunerea, în 1919, să fie ale Tikin membru activ al Academiei, D.Pușcariu s-a opus, pentru că, spunea, Evreii pervertesc spiritul instituțiilor”.

(Vom continua în numărul viitor !)

În ideea că această nouă publicație vă va face o deosebită plăcere, noi cu considerația și respectul cuvenit, așteptăm din partea tuturor doritorilor noi mesaje, documente și alte dovezi și mărturii ale trecerii timpului, alături de care amprenta istoriei ființelor noastre a fremătat, freamătă și va fremăta.

(Pe adresa rondmircea@yahoo.com și pe site-ul www.focsnai.jewish.ro ne puteți contacta și vizualiza rodul muncii noastre).

AUTORUL - VĂ SALUTĂ CU STIMĂ ȘI CONSIDERAȚIE !!
LECTURĂ PLĂCUTĂ !